De arbeidsmarkt voor leraren primair onderwijs 2023-2028

Onderwijsregio's in Noordwest-Nederland

Datum Augustus 2024

Auteurs dr. Hendri Adriaens
dr. Lieke Heil
Berkay Serceoglu MSc

Uitgave

Centerdata
info@centerdata.nl
www.centerdata.nl

Contact

Hendri Adriaens
hendri.adriaens@centerdata.nl

© Centerdata, Tilburg, 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

Voorwoord 4

1 Inleiding 5

2 Het startpunt van de ramingen 6

2.1 Het tekort op 1 oktober 2022 6
2.2 De verdeling van werkende leraren naar leeftijd 7

3 Prognoses op hoofdlijnen 8

3.1 Werkgelegenheid 8
3.2 Vervangingsvraag 10
3.3 Instroom 11
3.4 Onvervulde werkgelegenheid 13

4 Meer informatie over de arbeidsmarkt in uw regio 16

4.1 Bronnen van instroom 16
4.2 De betrekkingsomvang 17
4.3 Het aandeel vrouwen 18

A Indeling onderwijsregio's per landsdeel 19

B Achtergrond ramingsmodel Mirror 20

C Toelichting kernvariabelen 21

Voorwoord

Beste Onderwijsregio Amsterdam,

Deze landsdeelrapportage biedt een actuele en gedetailleerde analyse van de ontwikkelingen binnen het primair onderwijs in Noordwest-Nederland, en plaatst deze in een breder landelijk perspectief. Met dit rapport willen wij u een helder beeld geven van de belangrijkste trends.

Onderwijsregio Amsterdam heeft een aanzienlijk hoger tekort dan het landelijk gemiddelde. De verwachte instroom van leraren als percentage van de werkgelegenheid is hoger dan het landelijk gemiddelde. Er is in Amsterdam een relatief hoge vergrijsde populatie. Ook is de gemiddelde betrekkingsomvang hoger dan gemiddeld, en het aantal vrouwen in de klas lager dan gemiddeld.

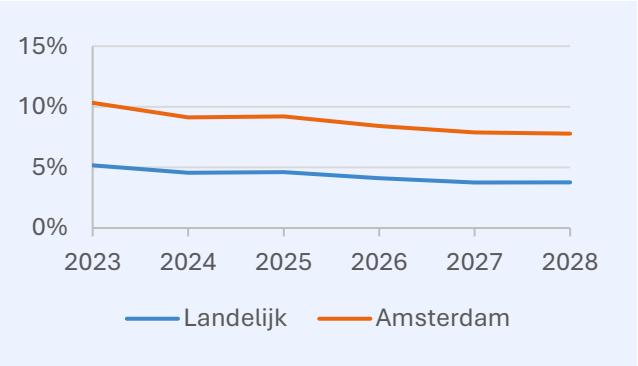

Figuur 1: Relatieve onvervulde werkgelegenheid leraren

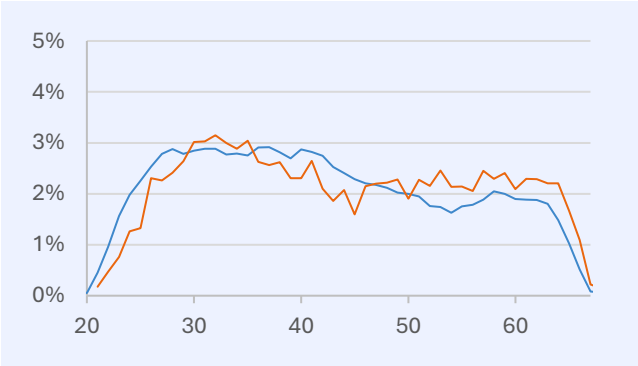

Figuur 2: Leeftijdsopbouw van leraren op 1 oktober 2022 in de regio (in oranje) en op landelijk niveau (in blauw)

De cijfers in dit document kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de regionale arbeidsmarktanalyse. Het zou interessant zijn om deze landsdeelcijfers zelf aan te vullen met aanvullende data, bijvoorbeeld per bestuur, gemeente of provincie. De Realisatie-Eenheid denkt graag mee in hoe we de arbeidsmarktanalyse naar het volgende niveau kunnen tillen.

Hartelijke groet,
Namens de Realisatie-Eenheid,

Seth Hielema

Regio-adviseur Noordwest-Nederland

1 Inleiding

Jaarlijks verschijnen rapporten waarin het huidige personeelstekort in het primair onderwijs en voorspellingen voor de toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel op landelijk niveau beschreven worden.[1] Het huidige rapport maakt deel uit van een reeks regionale rapportages, waarin de bevindingen uit de landelijke rapporten voor specifieke onderwijsregio's samengevat worden.

Het rapport dat nu voor u ligt geeft een indruk van de arbeidsmarkt voor leraren in het primair onderwijs (po) in de onderwijsregio's in Noordwest-Nederland: Amsterdam, Almere, Midden-Nederland en Utrecht stad.[2] Hoe ontwikkelt de totale vraag naar leraren zich in deze regio's? Hoe staat het met de in- en uitstroom van leraren? En welke effecten heeft dat op het lerarentekort? Dit zijn de vragen die in dit rapport centraal staan.

De voorspellingen voor de toekomstige arbeidsmarkt zijn gebaseerd op een ramingsmodel, genaamd Mirror. Dit is een model voor de onderwijsarbeidsmarkt dat in opdracht van het ministerie van OCW ontwikkeld werd door Centerdata. Mirror wordt in bijlage B kort toegelicht.

De opbouw van dit rapport is als volgt. In hoofdstuk 2 gaan we in op de tekorten in het primair onderwijs zoals die bestonden op 1 oktober 2022. Daarbij tonen we ook de verdeling van de werkende leerkrachten naar leeftijd. Dit geeft een eerste indruk van het te verwachten effect van veroudering van het lerarenbestand. In hoofdstuk 3 tonen we de globale verwachtingen voor komende jaren bij gelijkblijvend beleid. In hoofdstuk 4 geven we nog inzicht in extra gegevens over de regio en leggen we uit waar u eenvoudig meer van deze gegevens kunt vinden.

[1] Voor de meest recente versies waarop dit rapport gebaseerd is, zie 'Personeelstekorten primair onderwijs: Peildatum 1 oktober 2023' en 'De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel: po, vo en mbo (2023-2033)'. Deze publicaties zijn te bekijken via www.rijksoverheid.nl of www.mirrorpedia.nl/publicaties.
[2] Zie bijlage A voor een overzicht van de onderwijsregio's per landsdeel en de gemeenten die daaronder vallen.

2 Het startpunt van de ramingen

2.1 Het tekort op 1 oktober 2022

Voor de tekortmeting zoals beschreven in het landelijk rapport is aan scholen gevraagd zowel openstaande vacatures als verborgen tekorten op te geven, zowel voor reguliere posities als voor langdurige vervanging. Ze gaven daarbij de meest actuele cijfers van het huidige schooljaar door.

Voor de ramingen, die een beeld geven van de te verwachten ontwikkelingen, is met andere cijfers gerekend. Deze worden namelijk steeds gebaseerd op het personeelsbestand met peildatum 1 oktober van het jaar ervoor. Op het moment dat de meest recente ramingen voor het landelijke rapport uitgevoerd werden, waren de cijfers van 2023 nog niet beschikbaar. Ze zijn daarom gebaseerd op het personeelsbestand met peildatum 1 oktober 2022. De ramingen vertellen ons daarnaast alleen iets over de toekomstige reguliere tekorten. De door scholen gesignaleerde tekorten onder vervanging worden hierin dus niet meegenomen. Ook wordt een deel van de verborgen tekorten niet meegenomen: wanneer posities vervuld worden door zij-instromers worden ze in de ramingen al opgenomen als werkzame personen. Het verschil tussen de cijfers uit de tekortmeting en die waarmee in de ramingen gerekend wordt is gevisualiseerd in Figuur 3.

Figuur 3: Verschil tussen het totale lerarentekort en het tekort zoals opgenomen in de ramingen

In de volgende hoofdstukken bekijken we de resultaten van de ramingen. Dat betekent dus dat we naar de ontwikkeling van het lerarentekort vanaf 1 oktober 2022 kijken.[3] Tabel 1 toont de tekorten onder het reguliere personeel op die datum.

Tabel 1: Reguliere tekort aan leraren per 1 oktober 2022 als percentage van de werkgelegenheid

	open
Landelijk	5.0%
Amsterdam	9.7%
Almere	10.3%
Midden-Nederland	5.5%
Utrecht stad	6.1%

[3] Het tekort inclusief tekorten in de vervanging en alle verborgen tekorten staat beschreven in het rapport 'Personeelstekorten primair onderwijs, peildatum 1 oktober 2022'.

We zien dat de onderwijsregio's in Noordwest-Nederland vergeleken met het landelijk gemiddelde relatief hoge reguliere tekorten kennen. Met name in de onderwijsregio's Amsterdam en Almere zijn de tekorten een stuk hoger.

2.2 De verdeling van werkende leraren naar leeftijd

Wanneer veel leraren op korte termijn de pensioenleeftijd bereiken, kan dat het lerarentekort vergroten. Concreet vergroot dit de vervangingsvraag zoals beschreven in paragraaf 3.2. Het is daarom van belang in kaart te brengen hoe het staat met de leeftijdsopbouw van de lerarenpopulatie in de regio. De leeftijdsopbouw per 1 oktober 2022 is te zien in Figuur 4. Daarbij is het aantal fte per leeftijdsgroep uitgedrukt als een percentage van het totaal aantal werkende fte's per onderwijsregio. Tevens toont iedere figuur ter vergelijking de landelijke leeftijdsopbouw.

De onderwijsregio's Almere en Midden-Nederland hebben een leeftijdsverdeling die veel lijkt op het landelijk gemiddelde. In tegenstelling tot een aantal jaren geleden is een groot deel van de leraren relatief jong, maar er is ook nog een aanzienlijke groep die op relatief korte termijn met pensioen zal gaan. In onderwijsregio Amsterdam is de groep die op relatief korte termijn met pensioen zal gaan relatief groot, terwijl deze in onderwijsregio Utrecht stad aanzienlijk kleiner is.

Figuur 4: Leeftijdsopbouw van leraren op 1 oktober 2022 in de regio (in oranje) en op landelijk niveau (in blauw)

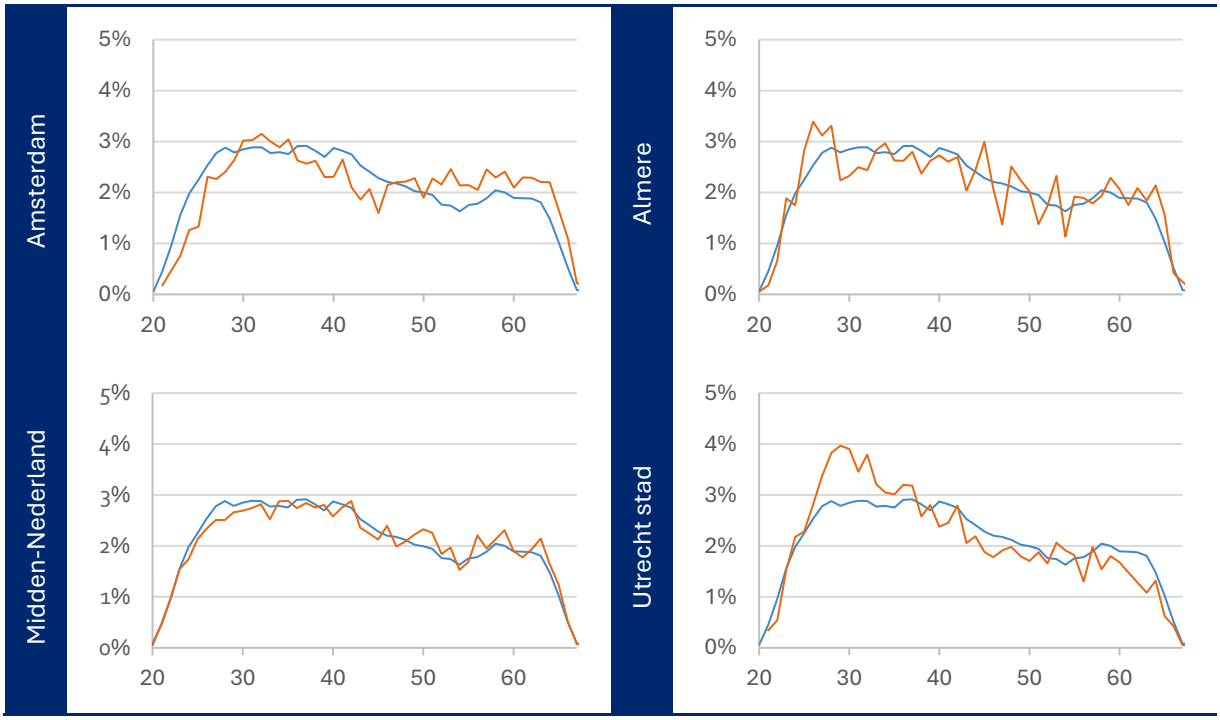

3 Prognoses op hoofdlijnen

In dit hoofdstuk beschrijven we (verwachtingen voor) enkele kernvariabelen voor de toekomstige lerarenarbeidsmarkt: de werkgelegenheid, de vervangingsvraag, de instroom en de onvervulde werkgelegenheid. Voordat we dat doen, is het van belang helder te hebben wat we precies bedoelen met deze termen:

- De **werkgelegenheid** is de totale vraag naar leraren. Als er geen onvervulde werkgelegenheid is, is het aantal fte leraren dat werkt gelijk aan de werkgelegenheid. De werkgelegenheid wordt vooral bepaald door het aantal leerlingen.
- De **vervangingsvraag** is de vraag naar leraren die ontstaat omdat personen uit de sector stromen (vanwege pensioen of om andere redenen), minder gaan werken (inclusief verandering in gebruik van de seniorenregeling), in een andere regio gaan werken, of een andere functie binnen de sector gaan bekleden. In het algemeen is de uitstroom uit de sector veruit de grootste component van de vervangingsvraag.
- De **instroom** is het aantal fte dat jaarlijks van buiten de sector po in het onderwijs gaat werken. Daarbij gaat het vooral om mensen die net de lerarenopleiding hebben afgerond of mensen met een onderwijsbevoegdheid die opnieuw in het onderwijs gaan werken.
- De **onvervulde werkgelegenheid** is het lerarentekort dat ontstaat wanneer de instroom te klein is en/of de werkgelegenheid of de vervangingsvraag te groot.[4]

3.1 Werkgelegenheid

Voor de ontwikkeling van het lerarentekort is het allereerst relevant hoeveel leraren (in fte's) er in totaal nodig zullen zijn. Prognoses van deze werkgelegenheid worden gebaseerd op verwachtingen over het aantal leerlingen van DUO.[5] We nemen daarbij de verhouding tussen het aantal fte leraren en het aantal leerlingen (zoals die was op 1 oktober 2022) als uitgangspunt, inclusief een beperkte vaste voet.

[4] Merk op dat er een belangrijke relatie geldt tussen deze variabelen, namelijk: verandering onvervulde werkgelegenheid = verandering werkgelegenheid + vervangingsvraag – instroom. Een meer gedetailleerde uitleg van de relaties tussen de variabelen is te vinden in bijlage C.
[5] Zie data.duo.nl.

Figuur 5: Leerlingenprognoses DUO (x 1.000)

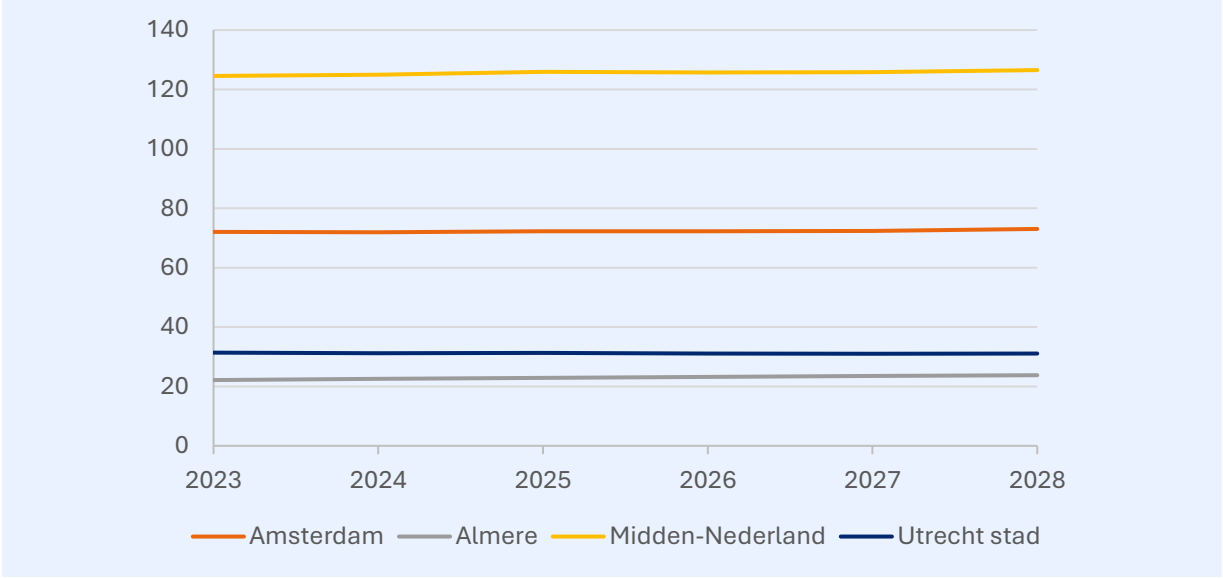

Figuur 5 toont de leerlingenprognoses voor de komende jaren. Hoewel de verwachtingen voor de onderwijsregio's als geheel redelijk constant zijn, kan het zo zijn dat het aantal leerlingen voor afzonderlijke scholen wel sterker toeneemt of afneemt. Tabel 2 toont de op basis van de leerlingenprognoses voorspelde werkgelegenheid.

Tabel 2: Werkgelegenheid leraren in fte[6]

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	95.614	95.522	95.754	95.474	95.304	95.462
Amsterdam	4.904	4.904	4.929	4.925	4.929	4.966
Almere	1.302	1.320	1.335	1.349	1.361	1.377
Midden-Nederland	8.006	8.035	8.087	8.081	8.090	8.126
Utrecht stad	2.067	2.055	2.059	2.050	2.047	2.053

Figuur 4 laat zien dat de werkgelegenheid op landelijk niveau de komende jaren nagenoeg hetzelfde blijft. In onderwijsregio Utrecht stad daalt de werkgelegenheid naar verwachting licht, maar in de andere onderwijsregio's zal deze in 2028 hoger zijn dan in 2023. Met name in onderwijsregio Almere wordt er een sterke jaarlijkse groei verwacht.

[6] Dit is exclusief het aantal fte's in de seniorenregeling.

Figuur 6: Werkgelegenheid leraren genormeerd op 2023 (2023 = 100)

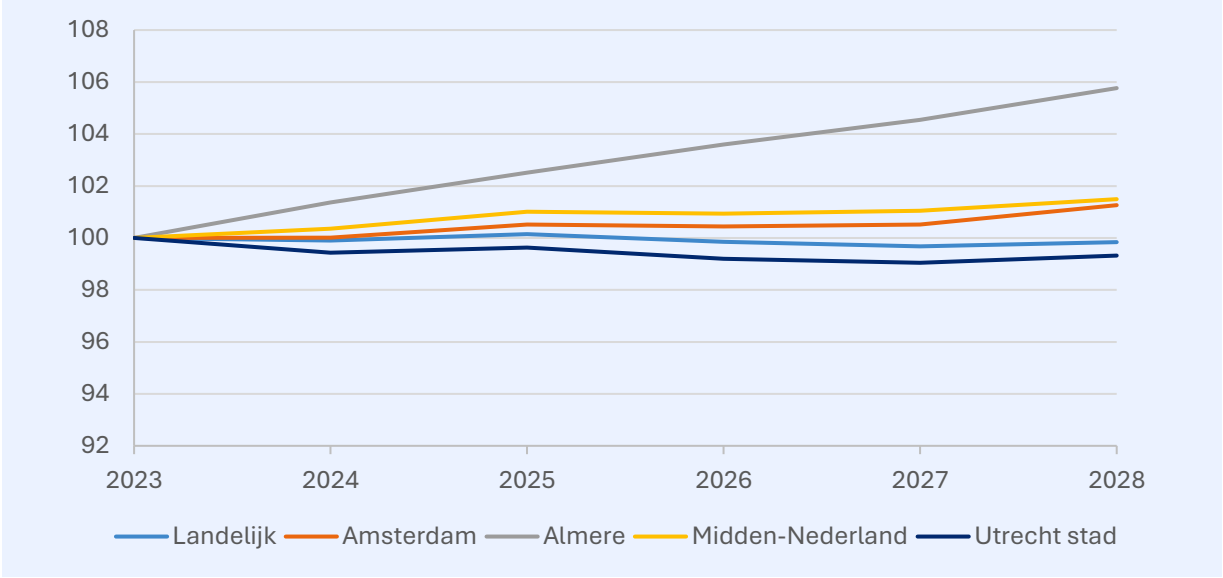

3.2 Vervangingsvraag

De vervangingsvraag is de optelsom van alle fte's die gedurende een jaar niet meer vervuld worden. Die vraag ontstaat door uitstroom, maar ook doordat leraren minder gaan werken of een andere functie (zoals directeur) gaan bekleden. In Figuur 7 is de vervangingsvraag per onderwijsregio weergegeven. De onderliggende cijfers zijn te vinden in Tabel 3.

Figuur 7: Vervangingsvraag leraren in fte (per jaar)

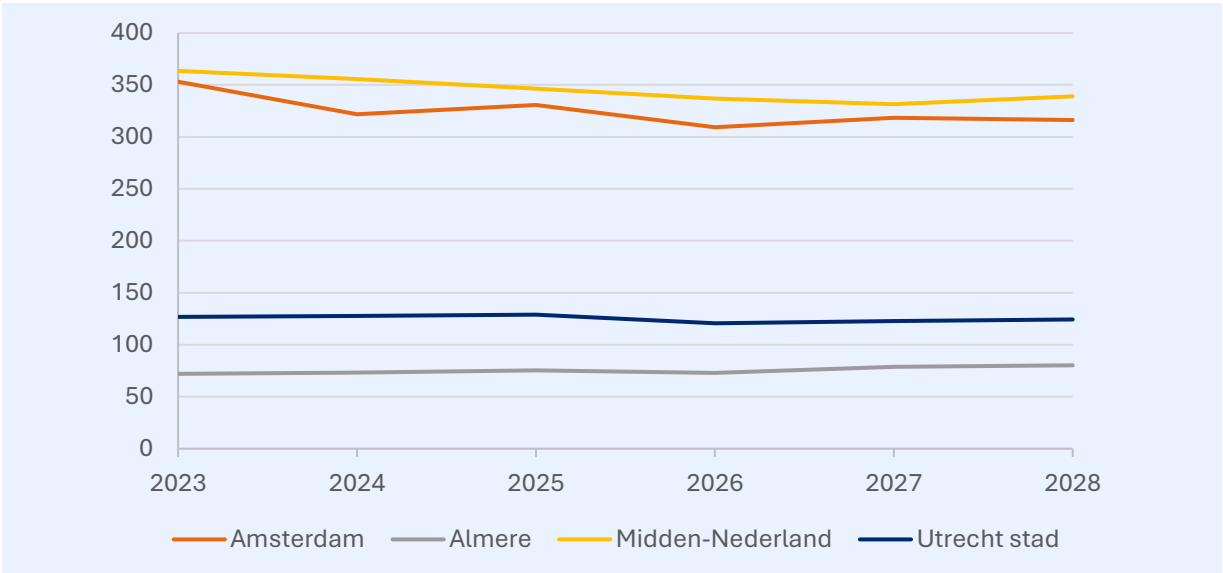

Tabel 3: Vervangingsvraag leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	4.578	4.506	4.454	4.211	4.278	4.323
Amsterdam	353	322	331	309	318	316
Almere	72	73	75	73	79	80
Midden-Nederland	363	356	346	337	331	339
Utrecht stad	127	128	129	121	123	124

Hoe meer leraren er in een regio werken, hoe groter de vervangingsvraag vaak automatisch zal zijn. Het is daarom ook belangrijk te kijken naar de relatie tussen de vervangingsvraag en de werkgelegenheid. Zijn er in een bepaalde regio relatief meer leraren die op termijn (deels) vervangen zullen moeten worden?

Dit zien we in Figuur 6. In onderwijsregio Midden-Nederland is de vervangingsvraag relatief het laagst, en ook iets lager dan het landelijk gemiddelde. Daar is dus relatief weinig verloop. In de andere onderwijsregio's ligt de vervangingsvraag hoger dan het landelijk gemiddelde.

Tegenover de vervangingsvraag (en mogelijke veranderingen in de werkgelegenheid) staat de instroom. Met de instroom kunnen de ontstane gaten (deels) opgevuld worden. De instroom wordt in de volgende sectie besproken.

Figuur 8: Vervangingsvraag leraren als percentage van de werkgelegenheid

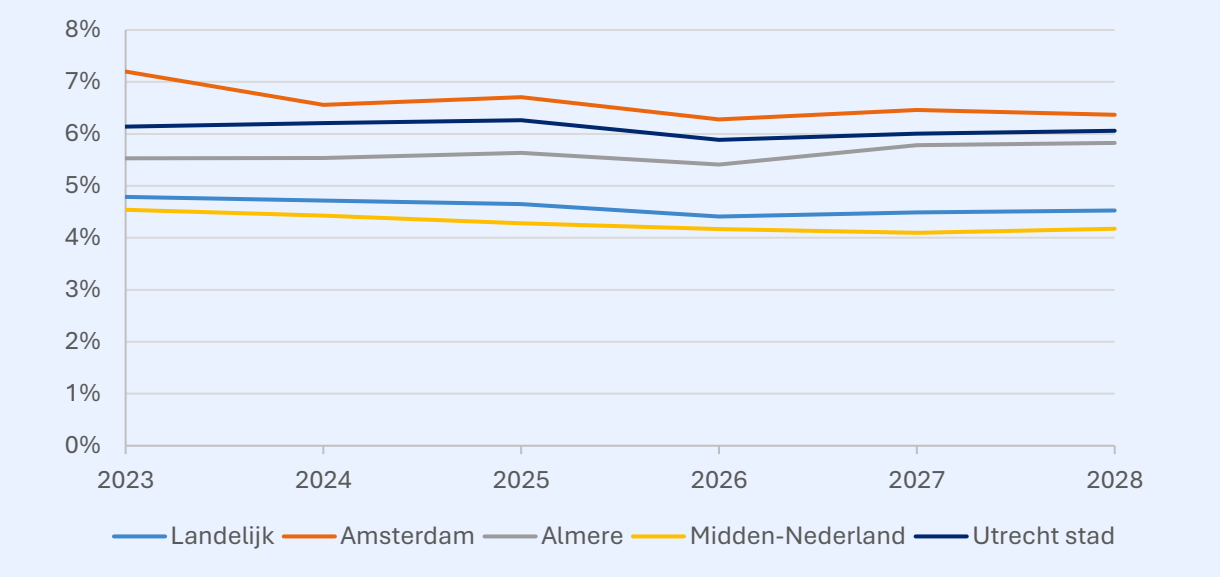

3.3 Instroom

Om aan de vervangingsvraag te kunnen voldoen, is instroom van leraren nodig. In Mirror worden drie soorten instroom van leraren onderscheiden: instroom vanaf de pabo, vanuit de zogenaamde stille reserve[7] en van zij-instroom. Figuur 9 toont de te verwachten instroom per onderwijsregio. Dit laat zien hoeveel fte aan nieuw personeel we kunnen verwachten, aangenomen dat er geen relevante beleidswijzigingen plaatsvinden. In Tabel 4 zijn de cijfers onderliggend aan deze figuur opgenomen.

[7] De stille reserve betreft personen met een onderwijsbevoegdheid die niet (meer) in het onderwijs werkzaam zijn.

De komende jaren neemt de instroom van leraren in de onderwijsregio's Amsterdam en Midden-Nederland af. In de onderwijsregio's Utrecht stad en Almere blijft de instroom van leraren nagenoeg hetzelfde.

Figuur 9: Instroom leraren in fte

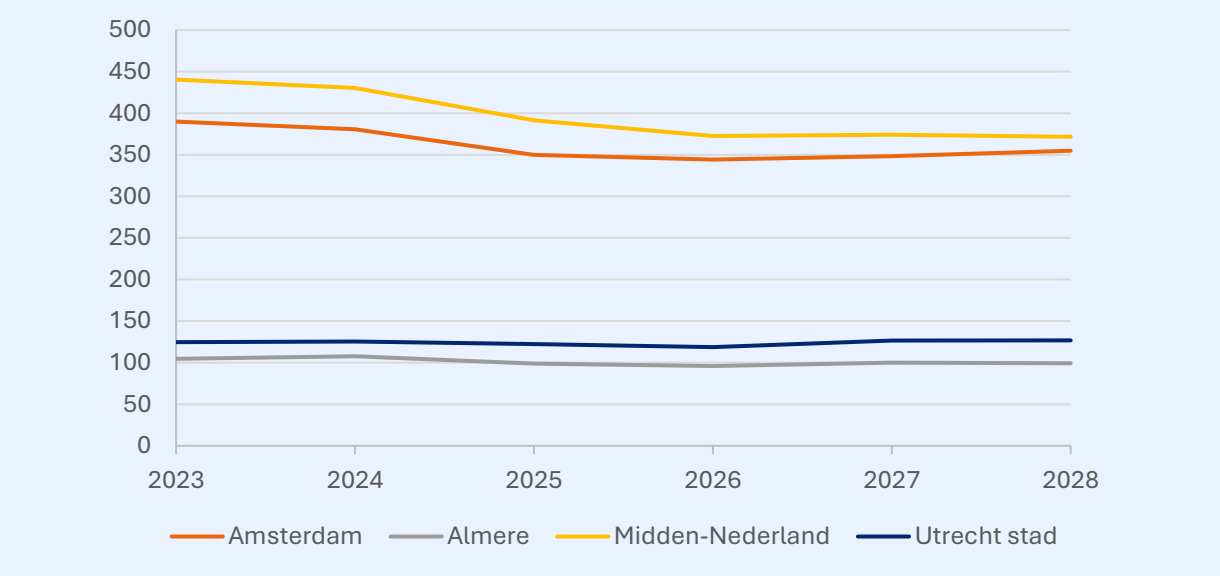

Tabel 4: Instroom leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	5.122	5.017	4.614	4.417	4.457	4.460
Amsterdam	390	381	350	344	348	355
Almere	105	108	99	96	100	99
Midden-Nederland	440	430	391	373	374	372
Utrecht stad	125	125	122	119	126	127

Ook deze ontwikkeling moeten we echter zien in relatie tot de werkgelegenheid in een regio. In regio's met veel werkgelegenheid zal de instroom waarschijnlijk sowieso hoger zijn. Figuur 10 toont daarom de te verwachten instroom als percentage van de werkgelegenheid. We zie nu dat ook ten opzichte van de werkgelegenheid de instroom af zal nemen voor de onderwijsregio's Amsterdam en Midden-Nederland. Dit geldt ook voor Almere. In onderwijsregio's Amsterdam, Almere en Utrecht stad is en blijft de verwachte instroom hoger dan het landelijk gemiddelde.

Figuur 10: Instroom leraren als percentage van de werkgelegenheid

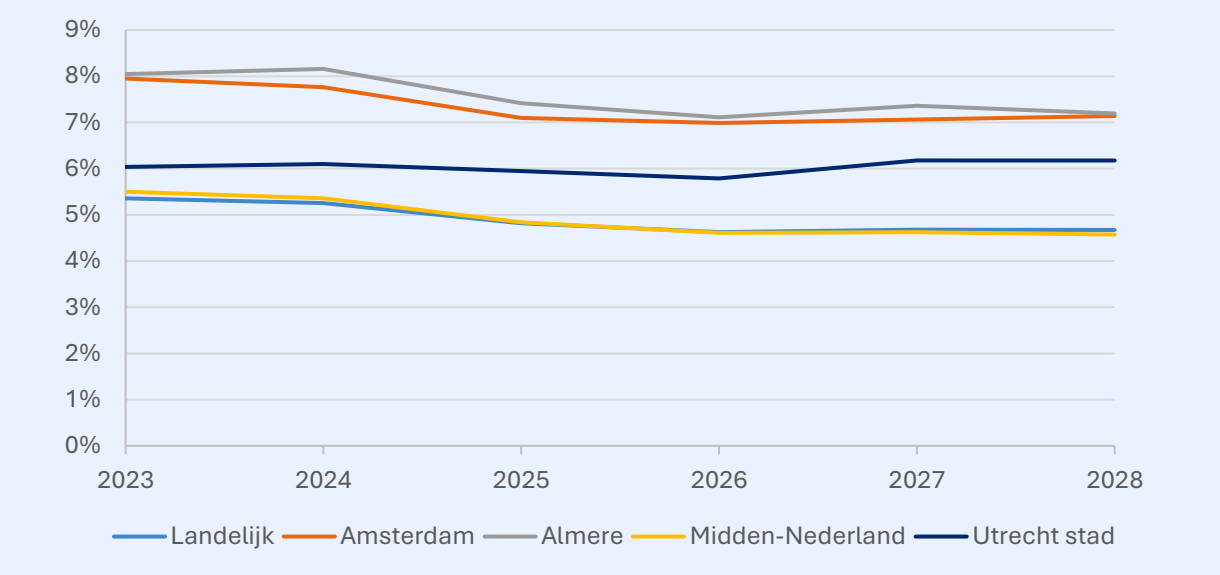

3.4 Onvervulde werkgelegenheid

Wanneer er veel extra leraren nodig zijn (toename werkgelegenheid) en/of er veel leraren vervangen moeten worden (vervangingsvraag) terwijl de instroom achterblijft, zal er meer onvervulde werkgelegenheid zijn. De vervangingsvraag kan dus groot zijn, maar als daar een hoge verwachte instroom tegenover staat, dan kan het tekort toch meevallen. Of als er een lage vervangingsvraag is, maar er tegelijkertijd een stijging in de werkgelegenheid is (omdat er meer leerlingen komen), dan kunnen zich toch tekorten voordoen. De onvervulde werkgelegenheid vormt daarom een goede indicator voor de te verwachten ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor leraren. Het laat zien waar mogelijk een extra inspanning geleverd zal moeten worden om het lerarentekort op te vangen of op te lossen.

Figuur 11 geeft de onvervulde werkgelegenheid weer in aantallen fte. De achterliggende cijfers zijn te vinden in Tabel 5. In alle onderwijsregio's zullen de tekorten op termijn dalen. De daling is in absolute zin het sterkst in onderwijsregio's Amsterdam en Midden-Nederland.

Figuur 11: Onvervulde werkgelegenheid leraren in fte

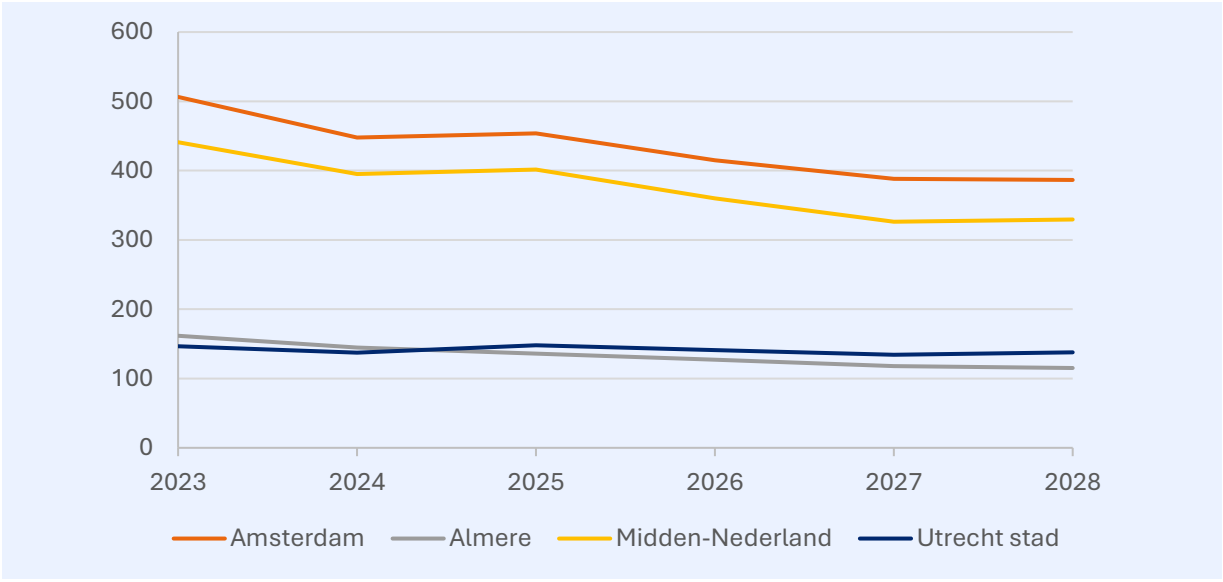

Tabel 5: Onvervulde werkgelegenheid leraren in fte

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Landelijk	4.944	4.340	4.413	3.927	3.578	3.599
Amsterdam	506	448	454	415	388	387
Almere	162	145	136	127	118	115
Midden-Nederland	441	395	402	360	326	330
Utrecht stad	147	137	148	141	134	138

Om de tekorten in perspectief te plaatsen gaan we nog één stap verder. We kijken naar de relatieve onvervulde werkgelegenheid. Dit is de onvervulde werkgelegenheid in fte ten opzichte van de werkgelegenheid: welk aandeel van het totale aantal fte's kan niet worden ingevuld? Deze relatieve onvervulde werkgelegenheid geeft een indicatie van de omvang van de tekortenproblematiek in de regio.

Figuur 10 laat zien dat we in alle onderwijsregio's in Noordwest-Nederland een dalende relatieve onvervulde werkgelegenheid verwachten. Daarbij wordt voor de onderwijsregio's Amsterdam, Almere en Utrecht stad een aanzienlijk hoger tekort dan het landelijk gemiddelde verwacht. Het tekort in onderwijsregio Midden-Nederland zal rond het landelijk gemiddelde uitkomen.

Figuur 12: Relatieve onvervulde werkgelegenheid leraren

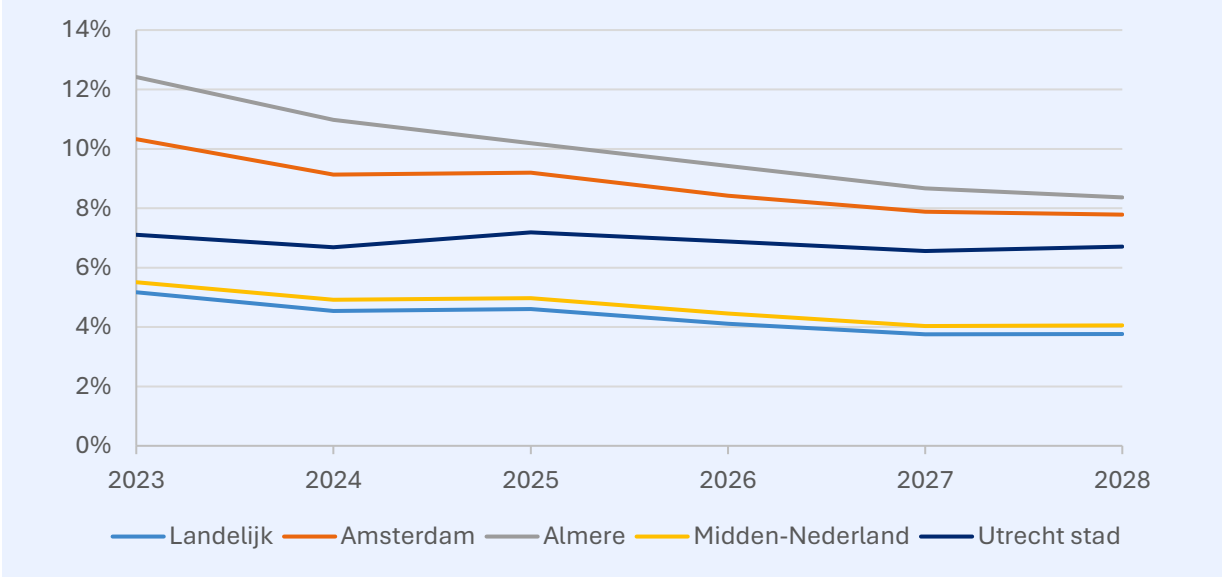

4 Meer informatie over de arbeidsmarkt in uw regio

In de voorgaande hoofdstukken hebben we geprobeerd een globaal beeld te schetsen van de onderwijsarbeidsmarkt in uw regio en de ontwikkelingen die we daarin de komende jaren verwachten. Voor een completer beeld is het echter van belang om ook zicht te krijgen op aanvullende kenmerken, inclusief kenmerken die voor uw regio mogelijk van speciaal belang zijn. Gegevens over dergelijke kenmerken zijn per regio te vinden op het dashboard 'Onderwijsarbeidsmarkt in cijfers'.[8]

In deze sectie lichten we enkele inzichten uit die ook in te zien zijn via het dashboard. Zo gaan we in op verwachtingen voor de instroom, de betrekkingsomvang en het aantal fte's dat ingevuld wordt door vrouwen.

4.1 Bronnen van instroom

In sectie 3.3 beschreven we de totale instroom. Nieuwe leraren kunnen echter vanuit verschillende bronnen instromen, waarbij de lerarenopleiding en de stille reserve veruit de grootste bronnen zijn. Inzicht in de bronnen van instroom kan helpen een beeld te krijgen van hoe de instroom in de toekomst kan worden verhoogd.

In Figuur 13 is het verwachte aandeel van instroom van de lerarenopleidingen in de totale instroom per onderwijsregio te zien en in Figuur 14 het aandeel van instroom vanuit de stille reserve.[9]

Figuur 13: Aandeel instroom van de lerarenopleiding in de totale instroom, gewogen met fte

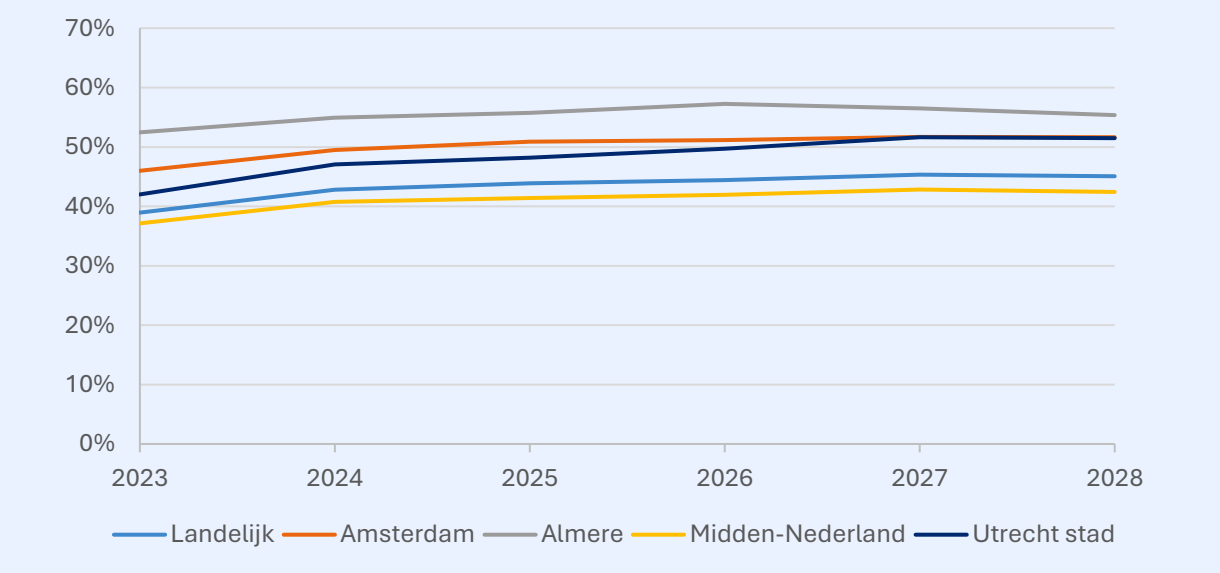

[8] https://onderwijsarbeidsmarkt.incijfers.nl/
[9] De stille reserve wordt gevormd door personen met een onderwijsbevoegdheid die niet in het onderwijs werkzaam zijn.

Figuur 14: Aandeel instroom vanuit de stille reserve in de totale instroom, gewogen met fte

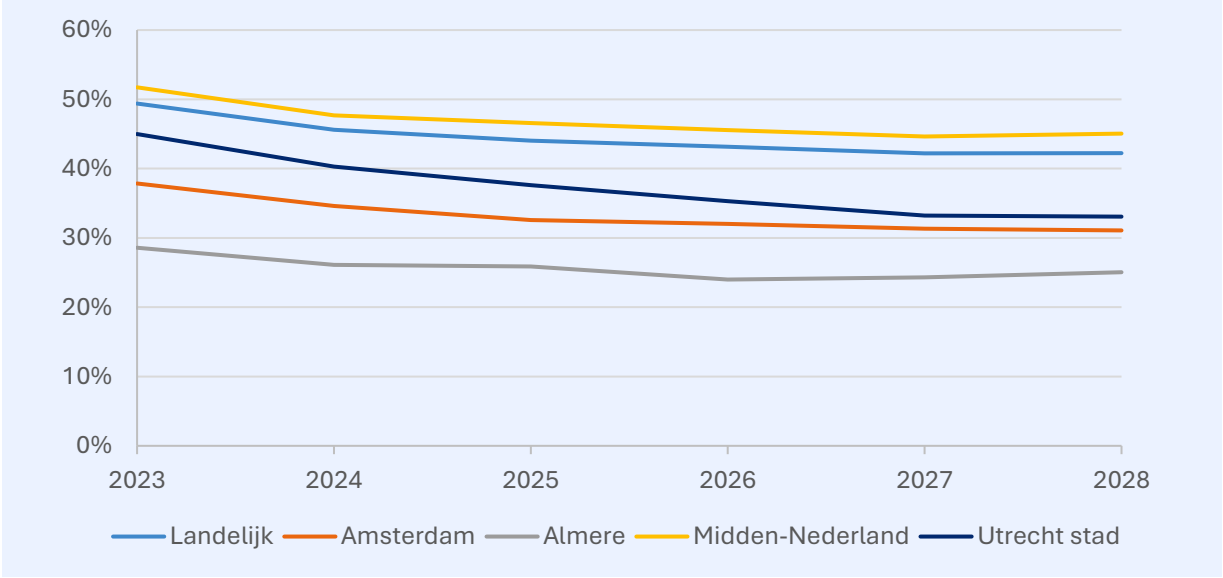

We zien in Figuur 11 en Figuur 12 onder andere dat de onderwijsregio Midden-Nederland relatief weinig afstudeerders van de lerarenopleiding zal kunnen betrekken, maar wel meer dan landelijk gemiddeld stille reserve zal kunnen aantrekken. De onderwijsregio's Amsterdam, Almere en Utrecht stad kunnen juist bovengemiddeld instroom vanuit de lerarenopleiding verwachten, maar weer minder instroom vanuit de stille reserve.

4.2 De betrekkingsomvang

Bij het oplossen van tekorten kan het zinvol zijn de instroom van leraren te stimuleren, maar ook om bestaande leraren te stimuleren meer te gaan werken. Daarvoor is het van belang zicht te hebben op ontwikkelingen in deeltijdwerk in de regio. Figuur 15 laat de te verwachten gemiddelde betrekkingsomvang per onderwijsregio zien. We zien dat deze landelijk en in alle onderwijsregio's licht zal toenemen. Leraren gaan gemiddeld dus steeds meer werken. Dat gemiddelde kan verschuiven doordat leraren hun aanstelling al starten met een grotere betrekkingsomvang en/of omdat er veranderingen zijn in hoeveel het zittend personeel meer of minder gaat werken.

In de onderwijsregio's Amsterdam, Almere en Utrecht stad ligt de betrekkingsomvang iets hoger dan het landelijk gemiddelde, in de onderwijsregio Midden-Nederland juist iets lager.

Figuur 15: Gemiddelde betrekkingsomvang (fte)

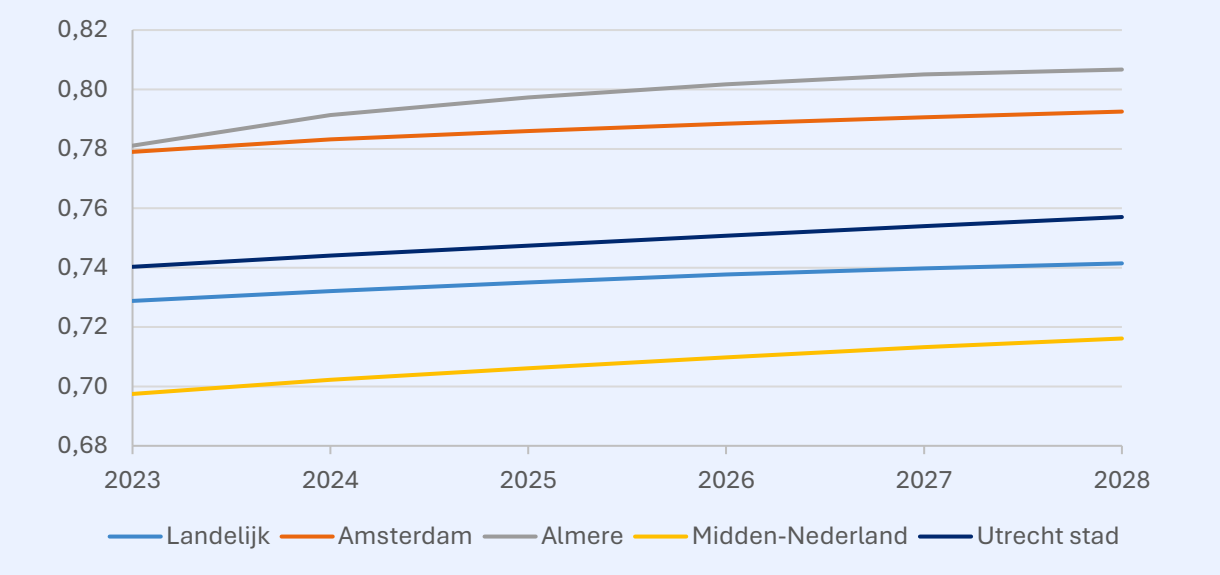

4.3 Het aandeel vrouwen

In het primair onderwijs werken relatief veel vrouwen en wordt gestreefd naar een gelijkere man-vrouw verhouding. Vrouwen werken ook relatief vaak in deeltijd. Vanuit dat oogpunt is het ook relevant zicht te krijgen op hoeveel vrouwen er in de regio werken.

Figuur 16 laat het aandeel vrouwen in de onderwijsregio's zien, gewogen met fte. Als we kijken naar de verschillen tussen onderwijsregio's, zien we dat onderwijsregio Midden-Nederland het hoogste aandeel vrouwen heeft van de onderwijsregio's in Noordwest-Nederland. Dit zal over de ramingsperiode naar verwachting dalen maar nog wel boven het landelijk gemiddelde eindigen. Onderwijsregio Almere begint boven het landelijk gemiddelde en zal naar verwachting dalen tot het niveau van Utrecht stad. Onderwijsregio's Amsterdam en Utrecht stad hebben een aandeel vrouwen onder het landelijk gemiddelde.

Figuur 16: Aandeel vrouwen, gewogen met fte

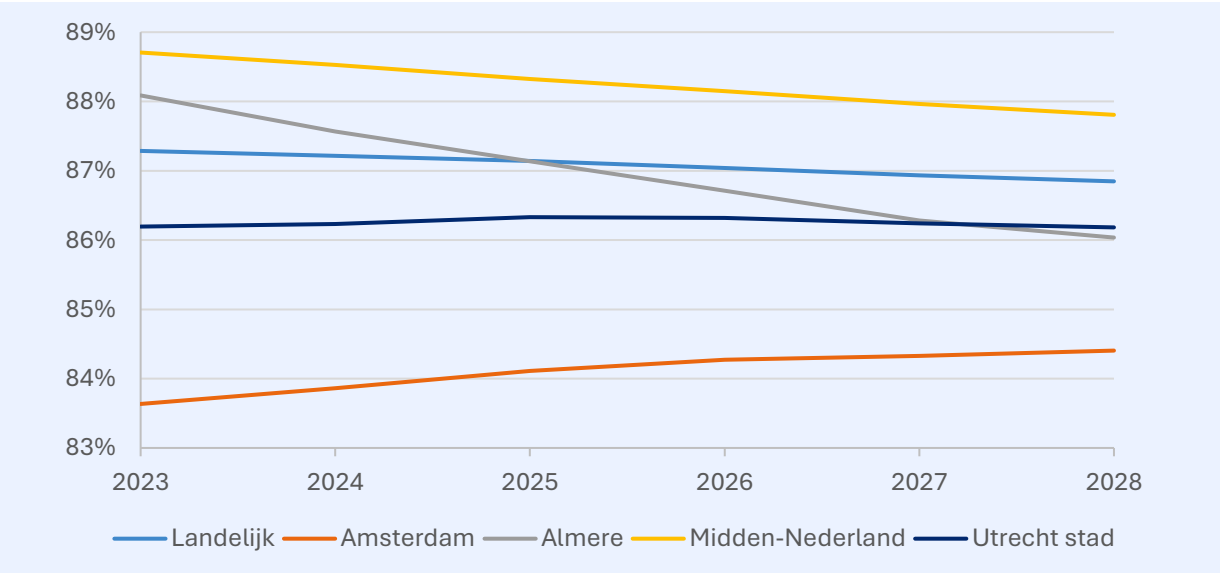

A Indeling onderwijsregio's per landsdeel

Tabel 6: Noordwest-Nederland po

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Almere	Almere
Amsterdam	Landsmeer, Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel
Midden-Nederland	Alphen aan den Rijn, Waddinxveen, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Culemborg, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Leusden, Montfoort, Nieuwegein, Nijkerk, Putten, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, West Betuwe, Wijdemeren, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg en Zeist
Utrecht stad	Utrecht

Tabel 7: Noord-Nederland po

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Noord-Nederland po	Aa en Hunze, Achtkarspelen, Ameland, Assen, Borger-Odoorn, Coevorden, Dantumadiel, Eemsdelta, Emmen, De Fryske Marren, Groningen, Harlingen, Heerenveen, Het Hogeland, Hoogeveen, Leeuwarden, Meppel, Midden-Drenthe, Midden-Groningen, Noardeast-Fryslân, Noordenveld, Oldambt, Ooststellingwerf, Opsterland, Pekela, Smallingerland, Stadskanaal, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tynaarlo, Tytsjerksteradiel, Veendam, Waadhoeke, Westerkwartier, Westerveld, Westerwolde, Weststellingwerf, De Wolden

Tabel 8: Oost-Nederland po

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Regio Zwolle en omgeving	Apeldoorn, Dalfsen, Elburg, Epe, Ermelo, Hardenberg, Harderwijk, Hattem, Heerde, Kampen, Nunspeet, Oldebroek, Olst-Wijhe, Ommen, Staphorst, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle

Tabel 9: Zuid-Nederland po

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Brabant-Midden	Alphen-Chaam, Goirle, Hilvarenbeek, Oisterwijk en Tilburg
Noord-Limburg	Horst aan de Maas, Venlo en Venray

Tabel 10: Zuidwest-Nederland po

Onderwijsregio	Gemeente(n)
Onderwijsregio Haaglanden	Midden-Delfland, Delft, 's-Gravenhage, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Westland en Zoetermeer
Rotterdam po	Rotterdam
Zeeuwse OnderwijsRegio	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Sluis, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen
Zuid-Hollandse eilanden	Albrandswaard, Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard, Nissewaard en Voorne aan Zee

B Achtergrond ramingsmodel Mirror

Mirror is gebaseerd op gegevens afkomstig uit het personeelsbestand van nagenoeg alle onderwijspersoneel in Nederland. In het model worden voor elk individu voor ieder jaar in de periode 2023-2028 kansen voorspeld of men bijvoorbeeld uitstroomt uit het onderwijs, een grotere of kleinere aanstellingsomvang krijgt, op een andere school in het po gaat werken, van functie verandert of gebruikmaakt van de seniorenregeling.

Deze kansen worden gebaseerd op historisch gedrag en hangen behalve van persoonskenmerken bijvoorbeeld ook af van school- en regionale kenmerken. Door deze veranderingen kunnen vacatures ontstaan. Vervolgens wordt ieder jaar voor afstudeerders van de pabo en personen die voorheen in het onderwijs hebben gewerkt bekeken of men een baan in het onderwijs accepteert of niet. Tevens wordt zij-instroom gesimuleerd. Indien vacatures niet opgevuld kunnen worden, spreken we van onvervulde werkgelegenheid. In het model is uitgegaan van de wet- en regelgeving per 1 januari 2023 en de cao van juli 2023.

Een belangrijke kanttekening is dat de ramingen gebaseerd zijn op bestaand beleid en in het verleden waargenomen gedrag. Aanvullend beleid en gedragsveranderingen zullen er echter toe (moeten) bijdragen dat niet alle voorspelde tekorten zich ook daadwerkelijk voordoen. De voorspelde tekorten zijn dan ook vooral een indicatie van de mate waarin aanvullend beleid en gedragsveranderingen nodig zijn om tekorten te voorkomen c.q. te verkleinen.

Recente beschrijvingen van de uitkomsten van Mirror op landelijk niveau zijn gepubliceerd in het rapport ‘De toekomstige arbeidsmarkt voor onderwijspersoneel po, vo en mbo, 2023-2033’. Meer informatie over Mirror is te vinden op mirrorpedia.nl.

C Toelichting kernvariabelen

Figuur 17 illustreert de relatie tussen de werkgelegenheid, vervangingsvraag, instroom en onvervulde werkgelegenheid. De werkgelegenheid in jaar *t* (bijvoorbeeld 2025) is voor zover mogelijk ingevuld met leraren. Waar scholen onvoldoende leraren kunnen vinden, spreken we van onvervulde werkgelegenheid. De werkgelegenheid (paragraaf 3.1) voor jaar *t*+1, hier 2026, kan hoger of lager liggen dan in 2025. Dit hangt namelijk af van het aantal te verwachten leerlingen. Van de leraren die in 2025 op de scholen werken stroomt een deel uit. Daardoor ontstaat er een vervangingsvraag (paragraaf 3.2). Scholen proberen een eventuele toename in werkgelegenheid en de vervangingsvraag in te vullen door nieuwe leraren aan te nemen. Dit leidt tot instroom (paragraaf 3.3). Waar dat niet lukt, resteert wederom onvervulde werkgelegenheid (paragraaf 3.4).
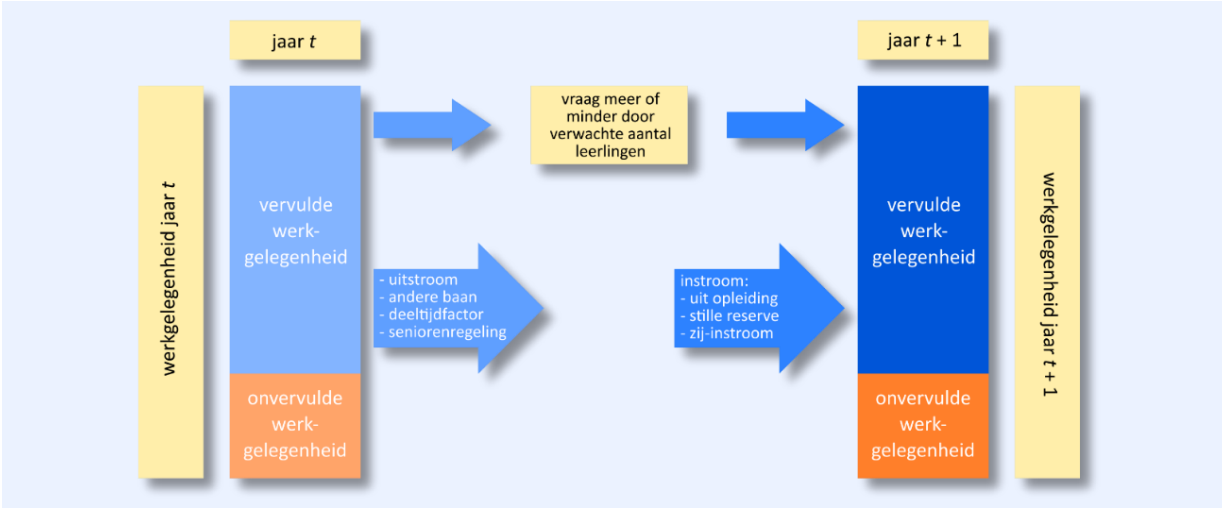
Figuur 17: Toelichting kernvariabelen